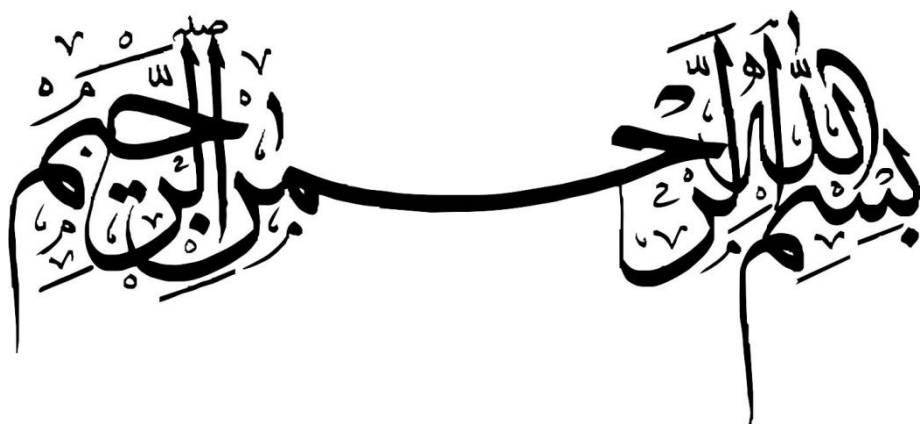

جزوه راهنمای هدایت تحصیلی

در دوره متوسطه اول

ویژه دانش آموزان و والدین گرامی

تهیه و تنظیم :

محدثه نامجو

مشاور دبیرستان مجاهدین اسلام بندرانزلی

پاییز ۱۳۹۷

انتخاب رشته که به نوعی انتخاب راه و مسیر زندگی می باشد، یکی از مهمترین انتخاب های هر فرد در پایان متوسطه اول (سال نهم) و همچنین پس از پایان متوسطه دوم می باشد. نتیجه فرایند هدایت تحصیلی باید به طراحی مسیر زندگی دانش آموزان با انتخابی آگاهانه و آزادانه منجر شود. هدایت تحصیلی باید به عنوان یک فرایند در نظر گرفته شود و نه به عنوان یک فعالیت محدود و مقطعی. براساس ماده ۵ آیین نامه هدایت تحصیلی، فرایند هدایت تحصیلی - شغلی مطلوب از دوره ابتدایی و با تشکیل پرونده مشاوره ای برای هر دانش آموز، آغاز و تا پایان دوره دوم متوسطه ادامه می یابد.

اما با توجه به شرایط کنونی مبنی بر عدم استقرار نظام جامع هدایت تحصیلی و نبود فرایند درازمدت برای این امر مهم، نتایج حاصل از هدایت تحصیلی و انتخاب رشته تحصیلی در پایه نهم خلاصه شده و انجام می پذیرد.

طبق شیوه نامه اجرایی هدایت تحصیلی از جمله **رویکرد های کلی حاکم بر هدایت تحصیلی** این است که :

❖ پس از استخراج نتایج کمی، تصمیم گیری نهایی به صورت کیفی و در تعامل سه جانبه میان **مشاور، دانش آموز و**

خانواده، با لحاظ نمودن امکانات و محدودیت های محیطی و منطقه ای انجام می شود.

❖ آموزش و پرورش نهایت سعی خود را برای پذیرش دانش آموزان در زمینه ها و رشته های مورد علاقه آن ها به کار

خواهد گرفت، ولی در نهایت، دانش آموزان دارای شرایط علمی برتر، در ثبت نام اولویت خواهند داشت.

مفاد این راهنما شامل نکات مهم هدایت تحصیلی، رشته های تحصیلی در متوسطه دوم و دروس مؤثر در انتخاب رشته می باشد. اطلاعات تکمیلی را می توان از طریق مشاور مدرسه کسب نمایید.

تعریف هدایت تحصیلی

با عنایت به ماده ۱ آیین نامه هدایت تحصیلی، هدایت تحصیلی عبارت است از فرایند ارائه خدمات راهنمایی و مشاوره به دانش آموزان، تا ضمن آشنایی با استعدادها، علایق، توانایی ها و ویژگی های شخصیتی خویش، شاخه ها و رشته های تحصیلی، حِرَف و مشاغل مورد نیاز جامعه را بشناسند و براساس آن، به صورت آگاهانه شاخه و رشته تحصیلی مناسب خود را انتخاب کنند.

عوامل مؤثر در انتخاب رشته - هدایت تحصیلی

همه افرادی که متقاضی ورود به آموزش عالی هستند فرایند انتخاب رشته را تجربه کرده اند. این انتخاب به دلیل اهمیتی که در تعیین سرنوشت افراد بازی می کند تحت تأثیر عوامل مختلفی قرار دارد که به دو دسته " بیرونی " و " درونی " تقسیم می شوند. این عوامل که کنترل برخی از آن ها تا حدودی از اختیار فرد خارج است به صورت مستقیم و غیرمستقیم انتخاب او را تحت تأثیر قرار می دهند. این اثرگذاری در مورد بعضی عوامل طولانی و در پاره ای دیگر کوتاه و آنی است. شناخت این عوامل می تواند فرد را در انتخاب بهتر یاری دهد. انتخاب درست می تواند موفقیت تحصیلی، موقعیت اجتماعی، کسب درآمد، لذت از

زندگی و رضایت شغلی و پیشرفت در کار را به همراه داشته باشد و انتخاب نادرست منجر به افت تحصیلی، سرخوردگی، عدم رضایت شغلی، شکوفا نشدن استعداد و هدر دادن عمر و درجا زدن می شود.

الف) عوامل بیرونی :

به صورت کلی می توان عوامل بیرونی مهم و تأثیرگذار بر انتخاب رشته تحصیلی دانش آموزان را در موارد زیر خلاصه کرد:

۱ - خانواده

۲ - محیط آموزشی

۳ - گروه های همسالان

۴ - رسانه ها و وسایل ارتباط جمعی

۵ - ظرفیت پذیرش

۶ - امکانات و محدودیت های محیطی و منطقه ای

۷ - بازار کار و نیاز جامعه : انتخاب رشته منتهی به انتخاب شغل می شود، بنابراین علیرغم اهمیت عوامل دیگر باید به نیاز جامعه و آینده ی شغلی رشته و موقعیت اجتماعی آن نیز نگاهی داشته باشیم : درآمد، شان اجتماعی، روابط حاکم بر محیط کار و ...

۸ - افراد اثرگذار در زندگی فرد

ب) عوامل درونی :

مهمترین عوامل درونی تأثیرگذار بر انتخاب رشته شامل موارد زیر است :

۱ - هوش و استعداد تحصیلی : برخی روانشناسان هوش را یک مسئله چند وجهی می دانند و معتقدند هر انسانی در یک یا چند وجه ، از هوش بهتری برخوردار است (کلامی، منطقی، ریاضی، موسیقی، بدنی، و ...) . اگر رشته متناسب با هوش و استعداد فرد باشد یادگیری و در نتیجه موفقیت در تحصیل امکان پذیرتر خواهد بود.

۲ - علاقه و رغبت

۳ - ارزش ها و نگرش ها : ارزش های کاری یعنی آنچه در کار و شغل برای شما اهمیت دارد. ارزش ها ممکن است مواردی نظیر: مسئولیت، امنیت، درآمد، شهرت، خدمت، استقلال، تجارب جالب و موقعیت اجتماعی باشد .

۴ - اعتقادات

۵ - توانایی و مهارت

۶ - ویژگی های شخصیتی

۷ - شناخت رشته ها : یکی از ملاک های مهم در انتخاب رشته این است که در آغاز شما رشته های تحصیلی را بشناسید و بعد دست به انتخاب بزنید؛ در مورد هر رشته حداقل چند مساله باید بدانید : ماهیت رشته، توانایی های علمی مورد نیاز، توانایی فارغ التحصیلان و بازار کار

۸ - سوابق تحصیلی : سوابق تحصیلی در واقع توانایی فرد را در رشته های تحصیلی نشان می دهد و این مساله در انتخاب رشته مهم است. اینکه فرد توانایی خود را در کجاها نشان داده و به اثبات رسانیده است.

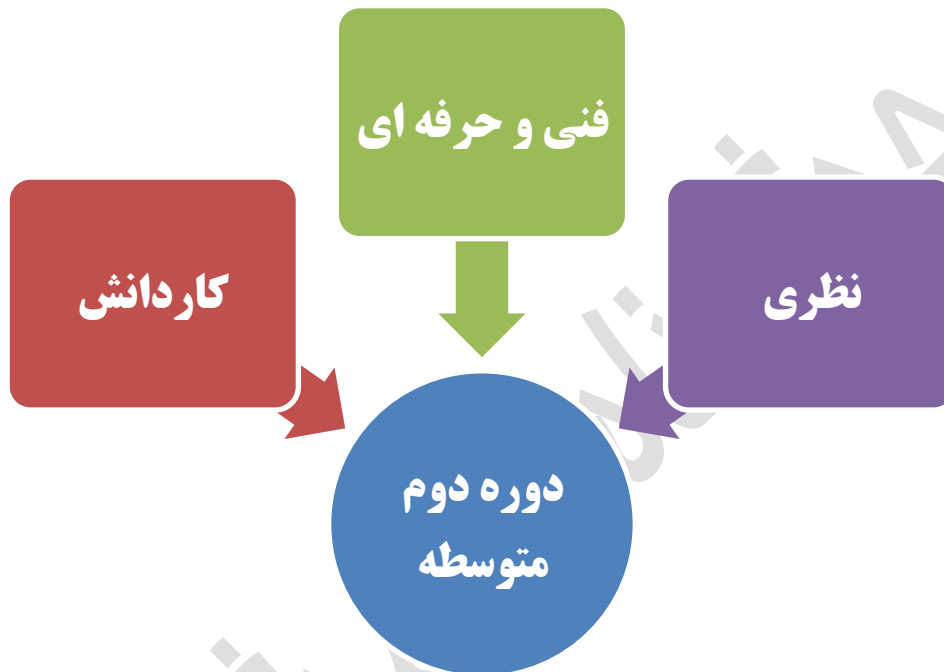
۹ - اهداف و انگیزه های فردی

۱۰ - تجربیات دانش آموز

۱۱ - جنسیت

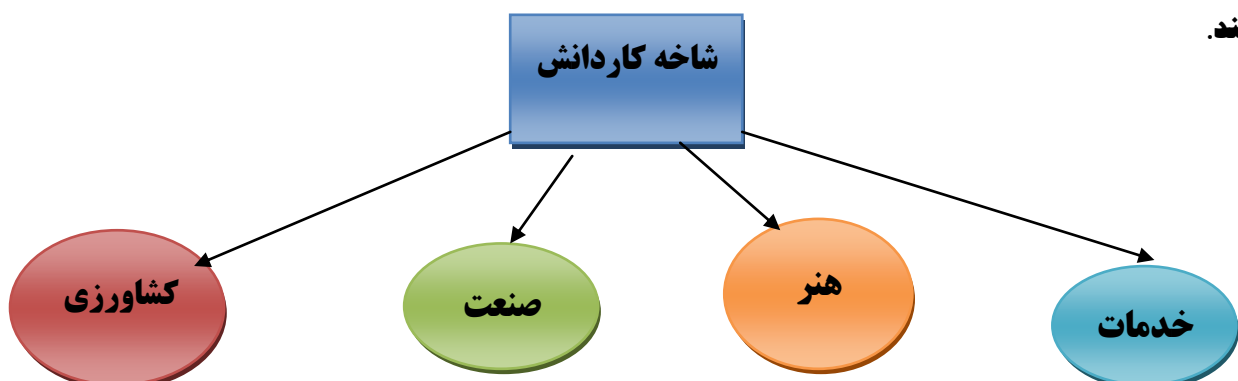
۱۲ - خودباوری و استقلال

شاخه های تحصیلی در دوره دوم متوسطه

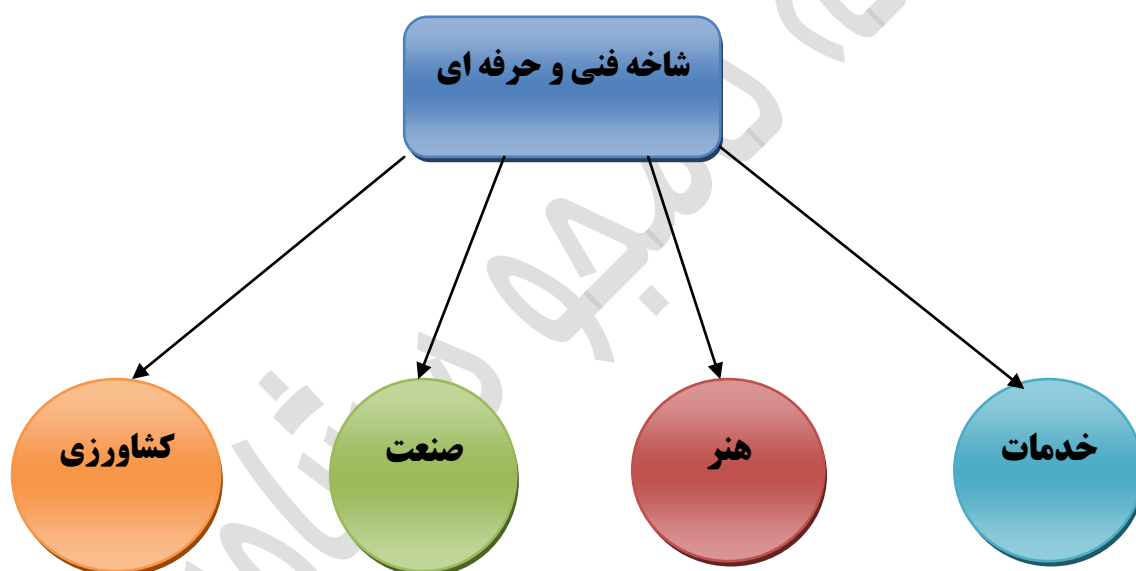
شاخه کار دانش

هدف کلی این شاخه تربیت نیروی انسانی در سطوح **نیمه ماهر، ماهر و استادکار** و سرپرستی برای بخش های صنعت، کشاورزی و خدمات و همچنین احراز آمادگی نسبی دانش آموزان برای ادامه تحصیل در رشته های خاص علمی - کاربردی است. شاخه کار دانش شامل چهار زمینه **صنعت، خدمات، کشاورزی و هنر** است. مراکز و واحدهای آموزشی مربوط به این شاخه « هنرستان کار دانش » نامیده می شوند و دانش آموزان آن « هنرجو » و دبیران تخصصی آن « هنرآموز » نامیده می شوند. دانش آموزانی که قصد دارند هرچه سریع تر جذب بازار کار شوند به این شاخه هدایت می شوند. البته هنرجویان کار دانش می توانند ادامه تحصیل دهند. در مجموع، **دانش آموزانی که توانایی و حوصله کمتری برای یادگیری دروس نظری و حافظه محور دارند و تمایل بیشتری به انجام مشاغل عملی و مهارتی دارند برای تحصیل در این شاخه مناسب هستند.**

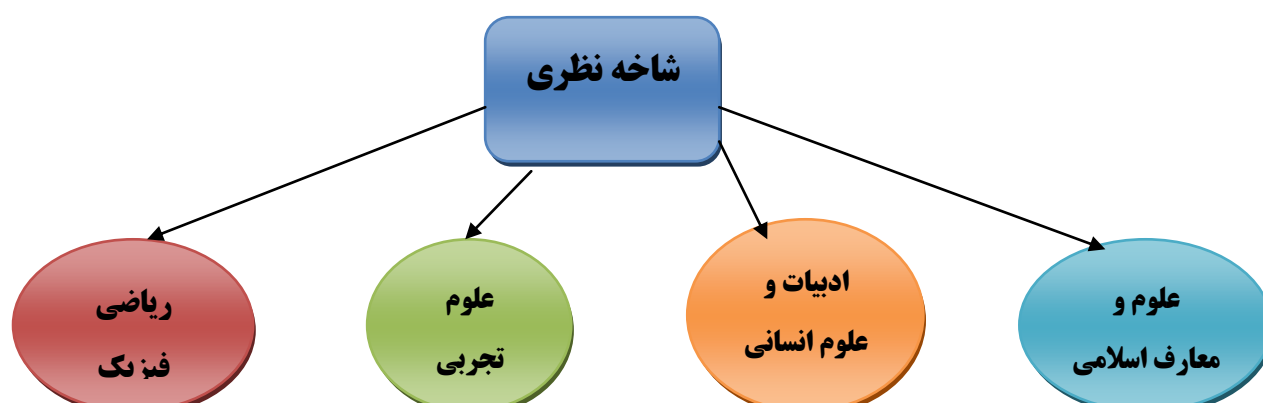
شاخه فنی و حرفه ای

هدف کلی این شاخه شناخت بهتر استعداد و علاقه هنرجویان و ایجاد زمینه مساعد جهت هدایت آنان به سمت اشتغال مفید؛ و احراز آمادگی نسبی دانش آموزان برای ادامه تحصیل در رشته های علمی – کاربردی (تکنولوژی) است. شاخه فنی و حرفه ای شامل چهار زمینه **صنعت، خدمات، کشاورزی و هنر** است و هر زمینه دارای چندین رشته می باشد. مراکز و واحدهای آموزشی مجری این شاخه « هنرستان » نامیده می شوند و دانش آموزان آن « هنرجو » و دبیران تخصصی آن « هنرآموز » نامیده می شوند. برای هنرجویانی که از هنرستان فارغ التحصیل می شوند به منظور ارتقای سطح مهارت این هنرجویان دوره کاردانی خاصی در دانشگاه جامع علمی کاربردی، دانشگاه آزاد و دانشکده های فنی و حرفه ای طراحی شده است. هنرجویان علاقه مند پس از قبولی در آزمون های ورودی مجاز خواهند بود تا مدرک فوق دیپلم خود را دریافت نمایند و بدین ترتیب با مهارت بیشتری جذب بازار کار شوند.

شاخه نظری

هدف کلی این شاخه شناخت بهتر استعداد و علاقه دانش آموزان و ایجاد زمینه مساعد جهت هدایت آنان به مسیرهای تحصیلی مناسب؛ و احراز آمادگی نسبی دانش آموزان برای **ادامه تحصیل در آموزش عالی** است. این شاخه شامل چهار رشته **ریاضی فیزیک، علوم تجربی، ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی** است.

رشته ریاضی فیزیک :

همان طور که از اسم این رشته پیداست دروس اصلی و مهم این رشته درس ریاضی و فیزیک است. دانش ریاضی از پیش نیازهای اصلی برای موفقیت در این رشته محسوب می شود. بنابراین **دانش آموزانی که وارد رشته ریاضی فیزیک می شوند باید به درس ریاضی علاقه مند باشند و توانایی لازم برای یادگیری مطالب مربوط به این درس را داشته باشند.** از دیگر پیش زمینه های لازم در این رشته، قوی بودن دانش آموز در درس فیزیک و شیمی می باشد. تجربه نشان می دهد دانش آموزانی که **بهره هوشی (توانایی ذهنی) بالا و سرعت عمل ذهنی خوبی دارند.** در این رشته موفقیت بیشتری به دست می آورند. **قدرت تجزیه - تحلیل و تجسم اجسام فضایی (تصور اشکال و اجسام در ذهن) از دیگر توانایی های لازم برای توفیق در این رشته می باشد.**

نام رشته ریاضی فیزیک، با رشته های فنی و مهندسی عجین شده است. بنابراین اکثر مشاغل فنی و مهندسی، از طریق تحصیل در رشته ریاضی فیزیک قابل دسترسی خواهد بود و از آنجا که کشور ما در حال صنعتی شدن می باشد نیاز جامعه ما نیز به رشته های فنی و مهندسی بیش از سایرین است. برخی از رشته های دانشگاهی ریاضی فیزیک عبارتند از : مهندسی برق، مهندسی مکانیک، مهندسی کامپیوتر، مهندسی عمران، مهندسی معماری، مهندسی صنایع، مهندسی شیمی، مهندسی نفت، مهندسی هوافضا، مهندسی پزشکی، مهندسی شهرسازی، مهندسی نساجی، ریاضی، فیزیک.

رشته علوم تجربی :

برای موفقیت در این رشته قوی بودن در درس های علوم تجربی دوره متوسطه اول و علوم زیستی، ریاضی و شیمی دبیرستان از اهمیت خاصی برخوردار است. دانش آموزانی که به ساختمان بدن موجودات زنده علاقه مند هستند و **از مطالعه طبیعت (گیاه، جانوران و محیط زیست) لذت می برند. می توانند در این رشته موفقیت به دست بیاورند.** یادگیری مطالب زیست شناسی نیاز به حافظه قوی دارد یعنی دانش آموز باید بتواند بسیاری از موضوعات دانش زیست شناسی را در ذهن تجسم نماید و به خاطر بسپارد. همچنین افرادی که علاقه زیادی به کارهای آزمایشگاهی دارند و توانایی های لازم را در این خصوص دارا می باشند از کسانی محسوب می شوند که می توانند موفقیت هایی را در این رشته به دست بیاورند. نکته جالب توجه آنجاست که اکثر افرادی که این رشته را انتخاب می کنند به پزشکی علاقه مند هستند، اما باید توجه داشت که ظرفیت دانشگاه ها در این زمینه محدود می باشد و در چند سال اخیر در کنکور سراسری بالاترین آمار شرکت کننده مربوط به گروه علوم تجربی می باشد. بسیاری از فارغ التحصیلان دانشگاهی این گروه در مراکز درمانی و بهداشتی مشغول به کار می شوند. برخی از رشته های دانشگاهی علوم تجربی عبارتند از : پزشکی، دندان پزشکی، داروسازی، دامپزشکی، فیزیوتراپی، بینایی سنجی، علوم تغذیه، علوم آزمایشگاهی، مامایی، پرستاری، هوشبری، شنوایی سنجی، زیست شناسی، شیمی.

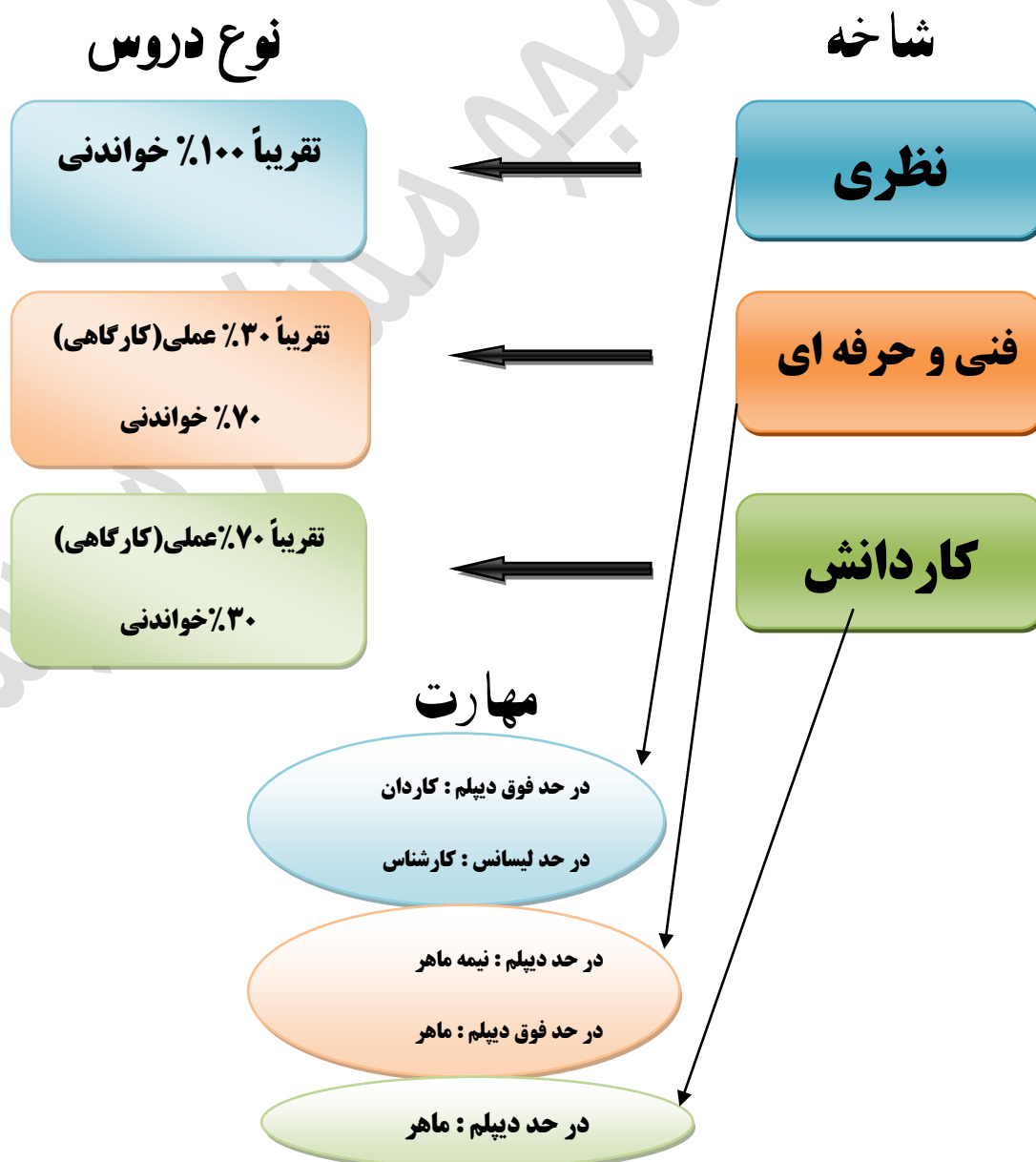
رشته ادبیات و علوم انسانی :

از شرایط اصلی برای ورود به این رشته قوی بودن در دروس ادبیات و عربی است. همچنین دانش آموز باید توانایی خود را در درس مطالعات اجتماعی نشان داده باشد. موضوع اصلی علوم انسانی مطالعه مسایل مربوط به انسان است. زبان و ادبیات ملل مختلف، ادیان و مذاهب مختلف علوم ورزشی، باستان شناسی، فلسفه و منطق، روان شناسی، مدیریت بخش های مختلف

اقتصادی، بازرگانی و دولتی، مسایل مربوط به خانواده و علوم تربیتی از محورهای اصلی این رشته محسوب می شود. برای توفیق در این رشته علاوه بر علاقه مندی به علوم انسانی و قدرت حافظه خوب، توانایی علمی در دروسی چون ادبیات، عربی، تاریخ، جغرافیا، فلسفه و منطق و جامعه شناسی از نیازهای اصلی به حساب می آیند.

رشته علوم و معارف اسلامی :

دانش آموز در این رشته با دروس و مباحث اصلی از قبیل اصول فقه، معارف اسلامی، تفسیر قرآن، اخلاق اسلامی، مبادی العربیه، آشنایی با قرآن و... آشنا می شود و باید به زبان و ادبیات عرب مسلط بوده و به آن علاقه مند باشد. چرا که برای ورود به وادی قرآن و حدیث و مطالعه تاریخ و تمدن کشورهای مسلمان و کتب عرفانی و فلسفه اسلامی و یا تحقیق و مطالعه بر روی فقه و مبانی حقوق اسلامی، آشنایی با زبان عربی یک ضرورت اجتناب ناپذیر است. فارغ التحصیلان این رشته مجاز خواهند بود تا در رشته های دانشگاهی مربوط به گروه ادبیات و علوم انسانی ادامه تحصیل بدهند. همچنین برخی از مؤسسات آموزش عالی خاص مانند دانشگاه علوم و حدیث، از بین داوطلبین مذکور برای ادامه تحصیل در رشته های مذهبی و اسلامی دانشجو می پذیرد.

ملاک های هدایت تحصیلی

امتیازات مربوط به هدایت تحصیلی - ۱۰۰ امتیاز

سوابق تحصیلی

۳۵ امتیاز

بررسی های مشاوره ای

۶۵ امتیاز

۱۰ امتیاز

نظر دبیر

۱۰ امتیاز

نظر دانش آموز

۵ امتیاز

نظر والدین

۱۵ امتیاز

تست توانایی

۱۵ امتیاز

تست رغبت

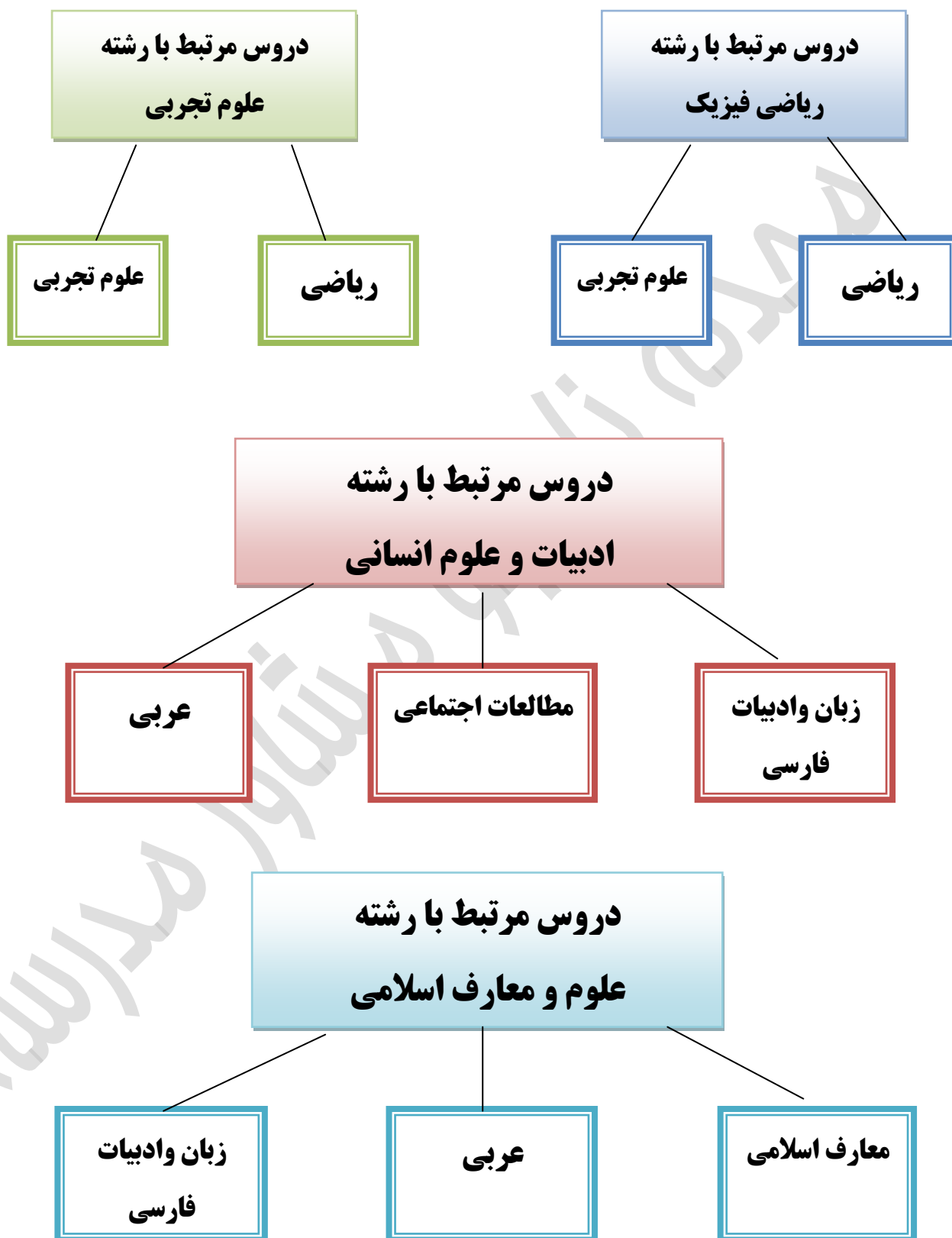
۱۰ امتیاز

نظر مشاور

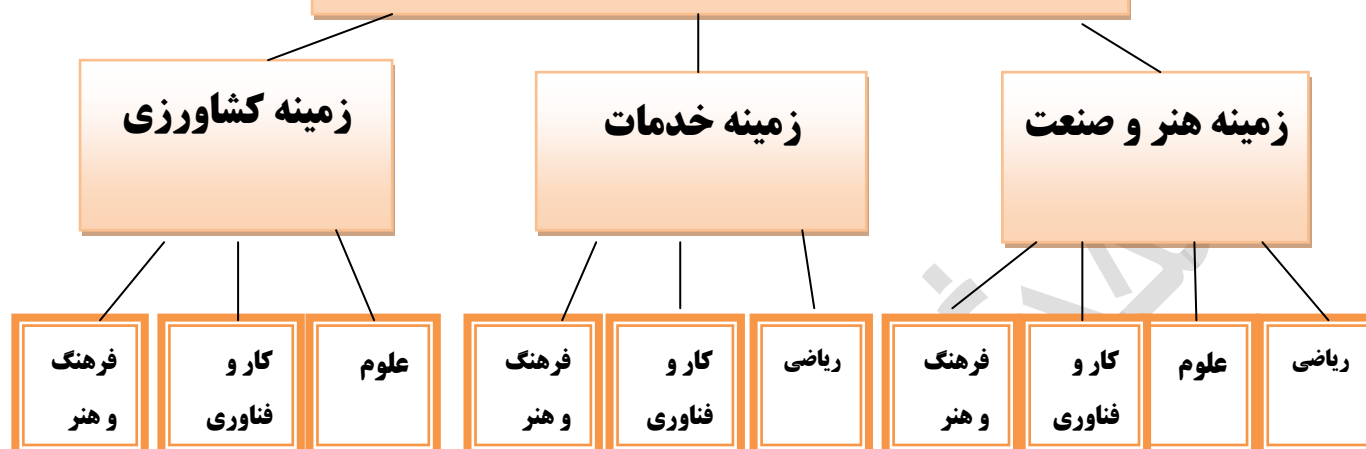
بررسی های
مشاوره ای

۶۵ امتیاز

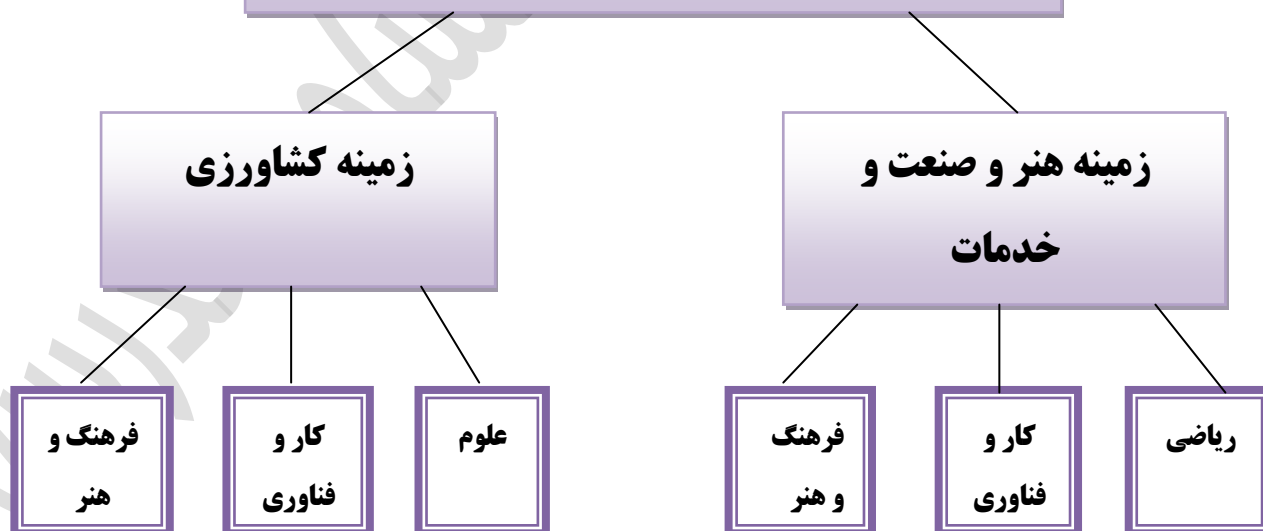
*دروس تخصصی مرتبط با شاخه ها و رشته های تحصیلی : ۳۵ امتیاز

دروس مرتبط با شاخه فنی و حرفه ای

دروس مرتبط با شاخه کاردانش

- ورود به هریک از شاخه ها و رشته ها تحصیلی منوط به کسب حد نصاب (کف) میانگین نمرات دروس تخصصی پایانی نوبت دوم (خردادماه) مربوط به آن رشته در سه پایه تحصیلی هفتم و هشتم با ضریب یک و نهم با ضریب سه می باشد.

محدثه نامجو

واحد مشاوره دبیرستان مجاهدین اسلام بندرانزلی